

RODE KAART VOOR EEN BISSCHOP

Tussen de bergen gele kaarten, die een bisschop in nood dagelijks pleegt te ontvangen, lag op een morgen een witte kaart met een gouden embleem: een gulden lauwerkrans rond het getal vijftig. De bisschop haalde hem als eerste uit de stapel vandaan en las "Monseigneur, bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van onze parochie nodigen wij u uit voor te gaan in de eucharistieviering, waarbij de drie andere pastores en ik gaarne zouden willen concelebreren. Van uwe excellentie de nederige dienaar, pastoor X".

Dezelfde dag nog schreef de bisschop een antwoordbrief: "Beste Jan, er is iets vreemds met me gebeurd. Terwijl ik gedurende het laatste jaar nog tal van feestelijkheden heb opgeluisterd, ben ik - na zoveel jaren - nu pas tot het inzicht gekomen, dat ik daartoe niet als bisschop ben gezonden.

Zoals je ongetwijfeld zult weten ben ik in jullie dekenaat recentelijk zeer actief geweest in de feestvierende kerk. Ik huldigde een scheidende vicaris, terwijl hij toch jullie vicaris was. Ik ging vóór in feestmissen van vijftientig- en veertigjarige parochie-jubilea, waarbij de priesters van al die jaren in een wijde kring rond het altaar stonden. Ik vormde een schare van kinderen en sloeg hen tot riddertjes van het geloof, terwijl ik er niet één van kende. En onlangs gebeurde het, dat ik als een gemijterde magiër aan kwam schrijden, om een tiental fabrieksdirecteuren met hun ega's tot ridders van het Grootkruis van Jerusalem te slaan, zonder te weten hoe kapitalistisch zij als werkgevers mogelijkerwijze waren in hun denken en doen.

Daags daarna waren de katholieke werkende jongeren van Nederland bijeen om aan hun eisen voor een wettig minimumjeugdloon kracht bij te zetten - zonder bisschoppen, zonder aalmoezeniers. Op het journaal zag ik, dat zij spreekkoren vormden en tot de werkgevers riepen "in de bak met die zak".

In de nacht die daarop volgde is er iets schokkends met me gebeurd. In een droom zag ik een eindeloze stoet jonge mensen aan mijn slaapkamerraam voorbijtrekken ... met afgewend hoofd. Plotseling keken zij allemaal naar mijn raam. Ik verstijfde van schrik. Zij schreeuwden "kom er uit - we willen je slaan ... tot bisschop". Uit hun midden trad een meisje naar voren, geheel in het zwart. Zij haalde een rode kaart uit haar blousje en hield die voor het raam. Ik moet weggedoken zijn in mijn bed, want toen ik weer durfde kijken, waren zij al voorbij getrokken en zag ik een café vol met werklozen. Er viel een man naar buiten op het trottoir. De lucht over het plein was rood en zwart. Op wolkenbanken zag ik fabrieken wegdrijven, er vielen mensen uit de lucht en dan opeens begonnen de ridders te applaudiseren.

Toen ik die morgen wakker werd, was er in mij iets kapot. Ik kon de parse prelaten aan de wanden van m'n werkkamer niet meer vertragen en was al vroeg de straat op gegaan. Ja, ik hoop dat je begrijpen kunt, wat er in mij is gebeurd. Ik kán niet meer wat ik zo gemakkelijk heb gekund. Ik wil gaan proberen bisschop te worden in een lijdende kerk. Het verwart me helemaal.

Toen ik vannacht thuiskwam van een bezoek aan een drugcentrum en ik wanhoop in de ogen van anderen had gezien, ervaarde ik m'n eigen wanhoop als een bevrijding. Verslaafden kunnen elkaars bevrijders worden ...

Ik wil volgende week naar een bijeenkomst van het COC om aan elkaar te bekennen, dat celibaat en homofilie wortelen in dezelfde pijn. En áls ik binnengeiaten word, zou ik een avond willen doorbrengen in een vrouwencafé ... misschien geven ze me te drinken. Plotseling is het me ook duidelijker geworden dan ooit dat ik de tijd die ik over mocht houden moet besteden aan het bestuderen van alternatieven in de samenleving en in de pastoraal.

Ik heb jullie destijds geschreven over 'De vele wegen en de ene Weg'. Ik kom nu tot de pijnlijke bevinding, dat iedereen zozeer op die ene weg wil zitten dat men vergeet de vele wegen te gaan. Wat moet ik zelf? Hoe zou dat moeten: een basisbeweging beginnen als je aan de top staat? Ik wil ertoe gaan oproepen, dat anderen vanuit de basis van het leven zullen gaan doen wat ik niet kan. Ik heb er het voorgevoel van, dat ik straks, wanneer ik wérkelijk een bisschop zal zijn geworden van de lijdende kerk, heel anders met lijden zal mee-lijden. Misschien moet ik dan pas in gesprek gaan met mensen die gescheiden zijn. En dan al die jonge toekomstige priesters en priesteresjes. Ik zal proberen aan te schuiven op hun zolders, waar zij de oude leefgemeenschappen overleven en levens-gemeenschap aangaan met elkaar. Ik zou aan hen willen gaan zeggen, dat ik geloof in hun roeping en dat roeping zending is ...

Morgenavond wil ik samenkomen met m'n gehuwde collega's, als één van hun ongehuwde collega's. Zij kunnen hun inspiratie en pastorale trouw langs de wegen van de toekomst de kerk binnendragen - als grensgangers in kerk en pastoraat, als groep pastores die het meest verwant is aan de menigte zoekende en zwerfende gelovigen. Ik zal hen vragen mee te willen doen, helemaal, op hun eigen wijze. Maar eerst zal ik hun m'n droom vertellen ... als een excuus.

Maar nu ter zake. Ik zal dus niet ingaan op je vriendelijke uitnodiging. Ik wens jullie wel een groot open feest toe, voor jan en alleman. Breng mijn gelukwensen en groeten aan hen over. Ondertussen kan ik gewoon aan m'n werk blijven. En ... teveel vieringen zijn ook voor een bisschop niet goed. Ik ervaar de armoede, die je in jezelf tegenkomt als je op zoek bent naar werkelijke rijkdom. Ik moet voortdurend uitbreken om de warmte en de hartstocht van het leven te kunnen binnentreden ... zodat God bruisend in m'n leven kan opkomen. Bid maar 'ns voor me. Ik heb het hard nodig, vooral als ik straks terwille van jullie als een Paulus Petrus zal moeten weerstaan en misschien als een Johannes eindig op Patmos."

Toen de bisschop zijn brief was gaan posten en langzaam terugliep naar huis, voelde hij onder zijn voeten een andere weg.